

N:o 34.

Ank. till Riksd. kansli den 7 mars 1899, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring af 3 § i förordningen om landsting den 21 mars 1862.

Lagutskottet har till behandling fått emottaga en af herrar *A. Göransson* i Åsen och *Nils Hanson* i Berga inom Andra Kammaren afgifven motion, n:o 148, af följande lydelse:

»I kongl. förordningen om landsting den 21 mars 1862 § 3 stadgas rörande landstingsmannaval, »att härad eller tingslag, som innefattar flere än en kommun, väljer, genom dertill i kommunalstämmorna utsedda valmän, det antal landstingsmän, som belöper sig på häradet eller tingslaget; och att härad eller tingslag, som innefattar endast en kommun, väljer omedelbart det föreskrifna antalet landstingsmän» etc.

Vid tiden för landstingsförordningens tillkomst voro de dåvarande tingslagen eller häraden de enda lämpliga valkretsarne, då en hvar af dessa hade sitt särskilda tingsställe, der, i det fall att valet förrättades inför domhafvanden, de väljande hade att sammanträda.

Ett annat förhållande har sedermera inträdt, sedan i anledning af kongl. förordningen den 17 maj 1872 omreglering af domsagor börjat ske, genom hvilka regleringar en stor del af de förut befintliga tingslagen kan sägas hafva helt och hållet försvunnit. I åtskilliga af de sålunda reglerade tingslagen förrättades under första tiden efter regleringen landstingsmannavalen med dessa tingslag såsom valkretsar; men i följd af kongl. brefvet den 3 mars 1884 måste en återgång till den gamla valordningen ske och hvart och ett af de äldre häradena eller tingslagen för sig således bibe-

hållas vid egenskapen af valkrets vid landstingsmannaval. Genom denna återgång har uppstått det egendomliga förhållandet, att de gamla tingslagens valmän hafva att verkställa valen vid de nyas tingsställe, och dessutom, då den ena kommunen i ett äldre tingslag kommit att genom regleringen höra till ett och den andra till ett annat af de nyreglerade tingslagen, har i afseende å val till landstingsmän uppstått ett mindre lämpligt förhållande, hvilket, såsom oss synes, följdriktigt bör ändras och som kan ske genom tillägg till 3 § af landstingsförordningen, så att deraf tydligt framgår, att sålunda reglerade tingslag måtte hvart för sig utgöra en valkrets. Att dessa af oss påpekade oegentligheter uppkommit vid icke så få ställen inom landet är uppenbart, då, efter hvad af statistiska uppgifter för år 1897 synes framgå, af landets 117 domsagor mer än halfva antalet blifvit reglerade enligt 1872 års förordning.

Med stöd af hvad nu anförts hemställa vi, att Riksdagen för sin del ville besluta, att 3 § af kongl. förordningen om landsting måtte erhålla följande förändrade lydelse:

3 §. Landstingsmännen — — — — — föreskrifter;
 att härad eller tingslag, som innefattar flere än en kommun, väljer, genom dertill i kommunalstämmorna utsedda valmän, det antal landstingsmän, som belöper sig på häradet eller tingslaget. Der flera härad eller tingslag enligt kongl. förordningen den 17 maj 1872 blifvit till ett tingslag förenade, skall sådant utgöra en valkrets; och
 att härad — — — — — belägna tingslag. »

Utan att vilja bestrida, att den tillämpning af gällande bestämmelser, som enligt kongl. brefvet den 3 mars 1884 eger rum, kan anses innebära en viss oegentlighet, finner sig utskottet dock ej böra tillstyrka bifall till det i föreliggande motion framlagda förslag. Utskottet anser nemligen den nu iakttagna ordningen medföra i visst afseende en förmån, som genom motionärernas förslag skulle gå förlorad. Genom antagande af detsamma skulle inom de landstingsområden, som af ändringen berördes, antalet valkretsar för utseende af landstingsmän komma att förminska, ett förhållande, som med hänsyn till önskvärdheten deraf, att de olika orterna inom landstingsområdet varda vid landstinget behörigen representerade, ej synes vara att förorda. I de tingslag, der efter motionärernas förslag två eller flere nuvarande valkretsar blefve förenade till en valkrets, komme nemligen lätteligen den mindre af de förutvarande valkretsarne att förlora allt sitt

inflytande på landstingets sammansättning eller åtminstone att få detsamma väsentligen reduceradt.

På grund af det ofvan sagda hemställer utskottet alltså,

att herrar Göranssons och Hansons ifrågavarande motion ej må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 7 mars 1899.

På lagutskottets vägnar:

K. S. HUSBERG.